

KELET.

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	16 fr.
Egész évre	8
Félévre	4
Negyedévre	1 fr. 50 kr.
Egy hóra helyben	Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CIKKEK DIÁZTATNAK.

Kéziratok nem adának vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hír 12-és után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetések külön kedvezményt is nyújthat kiadónival.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelli Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein et Vogler hirdetés közl. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapest. Servitator 6. sz.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

A pénzügyi helyzet.

Azok, a kik politikai viszonyainkat éber figyelemmel kísérik s bizonyára szép számmal vannak ilyenek, emlékezhetnek rá, hogy a legutolsó deákparti kormányok leginkább az ország fenyegetőleg veszélyes pénzügyi állapotai miatt roskadtak össze; a kormány gyakorlata volt olyan helyzetben, hogy napi kiadásait sem volt képes fedezni s a kétségbeesésre könnyebben hajlandó kedélyek már állami bankrottól kezdtek beszélni. Magyarország jelenlegi miniszterelnöke akkor a képviselőházban tett emlékeztetés nyilatkozatával mintegy felajánlotta magát és pártját, hogy az egyesült országgyűlési többséggel rántsa vissza az országot a romlás örvényének széléről. Ez volt tudvalevőleg a fusio egyik legfőbb jogi alapja.

Most már néhány év után azon helyzetben van az ország, hogy megítélheti a fusio eredményeit s mindenkifele azt is, hogy mennyiben váltotta be a fusio kormánya ígéreteit, mennyiben volt képes megoldani vállalatát.

Azok, a kik azt várták egy emberekből álló kormánytól, hogy visszaállítsa a nota szerint megénekelte tejben-mézben uszó Magyarországot, természetesen csalózkodtak!

Deficitünk, az előre nem látott keleti háború és bosniai expedíció miatt bizony csak megvannak most is. Az is igaz, hogy a tulságos elgazdagodások miatt még senki sem panaszkodik az országban. Valamint az ország termelő erőire sulyosodó nagy adókat sem tartja senki kellemes tehernek. De mindezeknek dacára, a ki igazságos tudlenni, örömmel kell elismernie, hogy az ország hitelének helyreállítására, a pénzügyi bukástól való megóvásra nézve tett ígéretét a fusio kormánya lelkiismeretesen és becsülettel beváltotta.

A magyar aranyjáradék alkalmával a külföld által irányunkban tanusított bizalom, az állam pénztárának nem remélt hirtelen rendbehozatala, azon örvendetes esemény, hogy az elmúlt fél évben az államkincstár 5 millió 300 ezer forinttal többet vett be és szinte egy millióval kevesebbet adott ki, mint a megelőző évben, elég ékesen szóló tanúsága, hogy a kormány miként felelt meg elvállalt feladatának.

Arra is emlékezhetnek politizáló hazánkiai, hogy az ellenzék a jelen évi bud-

get-et annak idején mennyire szemkápráztató ország-ámitásnak nevezte s milyen nehéz volt megértetni az elfogulatlanokkal is a felvett számok realitását. Nó meg most az tűnik ki, hogy az eredmény a költségvetés számításainál is lényesebb.

Az ellenzéki jóslatásoknak és ráfogásoknak, elkezdve azon, hogy a muszkák nem fognak kivonulni Bulgáriából, minden tekintetben ily fatalisan rossz idők járván, nem maradt egyéb kibúvó ajtó a mi ellenzékünknek, mint még a legszenvedélyesebb is elismervén a „meglepően kedvező eredmény”-t, más utakon igyekezzik annak értékét megkisebíteni s unisono kikelnék az adók nagysága s a pontos behajtás miatt.

Hogy ezt a szóhali lapok teszik, kevésbé tudható be nekik, hogy azonban e tekintetben a habarékiai is szekundálnak, kevésbé érthető.

Mert tudnia kellene e pártoknak, hogy az adókezelések és új adórendszabályok épen azon férfiu művei, a kire ők most titkos reménykedéssel tekintenek, t. i. a Széll Kálmánéi s azon időből keletkeznek, a midőn a habarék is a kormánypartiban foglalt helyet. Inkább tehát dicsekedniük kellene ama szép idők most mutatkozó s közel fogható eredményeivel, hogy sem miatta a kormánytöcsérolják.

De máskülönbén is, hogy az adó nálunk nagy és sulyos teher, ezt senki sem iparkodik kétségbevonni; viszont azonban a komolyságnak legalább látszatára némileg igényt tartó pártoknak, mint a milyen a habarék kellene hogy legyen, nem volna szabad mást árulni az ország előtt azon benne bizonyára létező meggyőződés helyett, hogy Magyarország sorsán másként nem, csupán a fenálló rendszabályokkal lehetséges segíteni.

A mint a magán életben az egyes, úgy a nemzet is maga kell, hogy megfizesse saját könnyelműségének árát s a mit az előbbi kormányok a nemzet erejébe vetett tulságos bizalmokban a rendesen túlköltöttek, azt e földön senki más, hanem ugyancsak a nemzet kell, hogy megfizesse. Volna ugyan még egy más módja, a takarékoskodás, de ha az ellenzék nem akar csak játszani a közvéleménnyel, be kell látnia, hogy a kormány ebben is a végtetekig ment s mi valóban a költségvetési vita alkalmával nem voltunk szerencsések valamely olyan ellenzéki költ-

ségvetésben gyönyörködni, a melyben ki lett volna mutatva, miként lehet Magyarország pénzügyeit adóemelések nélkül szép simán rendbehozni.

Mire tehát a közönség félrevezetése? Örvendezzen inkább velünk együtt az ellenzék, hogy helyreállott Magyarország hitele. Nagy kincs ez, a mely kamataiban vissza fogja téríteni az ország népének, a mit jelenleg áldoz.

BELFÖLD.

(Ref. papválasztás; körjegyző egyleti gyűlés; színészet; katona dolgok.)

Gyulafehérvár, jul. 30.

A helyi ev. reformatus hitközség tudvalevőleg már régóta pászor nélkül van. Most de reorg egy hosszú év után kis fény a beborult láthatáron, mely reménysugárzást biztat, hogy az elárult község ügyei a rendes mederbe visszatelelnének. A pástornálküliség hosszú ideje alatt teljes forrógásban voltak a kedélyek. Ugyanis ezen tisztas s jóvedelmű állomásra kiratván a pályázat, tizen jelentkezők, kik közül hat candidátust, megkezdődtek a próbapraedikációk. Két próbabeszéd után vagyis e harmadik héten a reformatus püspökség betöltött a folytatást s új candidálist rendelt el. Ekkor ültött ki ama nagy-mérvű polemia, mely Kolozsvárt a ref. egyház főhatóságai közt egyfelől s másfelől az ittenipártok közt folyt le. Végre a candidálás tüzetett ki s ekkor a jogköréhez ragaszkodó bizottság csak négyet candidált. E négy megtartá fenakadás nélkül próbabeszédet. Meg kell adni, hogy a ref. egyház bővílködik a jeles szónokokban. Ritka magvas négy praedikáció hallánk, telve lángoló honszeretettel s keneteljes vallásossággal. Folyó hó 27-én végre elérkezett a választás napja. A sárdi, tövisi és abrudbányai lelkesek mellett a zilahi collegium tanára nyerte el a győzelmi lombot. A választás általános, minden vallásfélékezetre kiható érdeklődéssel és számos idegen vendég jelenlétében önnepélyes komolysággal folyt le s eredménye nagyságban meglepő volt. Az urnából egy szavazat hával egyhangulag dr. Elekes Victor zilahi ref. tanár neve tűnt elő. Most még csak az egyház főhatósági megerősítésre váratik Kolozsvárról, hogy a béke, nyugalom, áldásos egyetértés s üdvösség hajnalra pirkadjon fel e sokat hányatott nemes egyház hajóján. Remélhetőleg a megerősítés nem fog késni s így mielőbb lehet gratulálni a hitközségnek és jövő vezetőjének egyaránt. Dr. Elekes Victor megválasztása által

núi atya nyomdokaiba lép és nem érdemtelennül. Sok vár rá, de annál több reménység fűződik nevéhez s hisszük, reményhitelezésünk nem marad sokáig fedezetlenül.

Ugyancsak a jelzett napon egy más érdekes egyesület gyűlt össze városunkban megtartandó évi vándorgyűlést. Az „alsófehérmegyei községi és körjegyzői” egyesület tartá meg évi értekezletét. Az egylet elnöke, megyénk érdekes főjegyzője Török Bertalan vezérlete alatt tanulságos és eredménydús értekezletek s felolvasások folytattattak. Az egylet elnöke, megyénk érdekes főjegyzője Török Bertalan vezérlete alatt tanulságos és eredménydús értekezletek s felolvasások folytattattak. Az egylet elnöke, megyénk érdekes főjegyzője Török Bertalan vezérlete alatt tanulságos és eredménydús értekezletek s felolvasások folytattattak. Az egylet elnöke, megyénk érdekes főjegyzője Török Bertalan vezérlete alatt tanulságos és eredménydús értekezletek s felolvasások folytattattak.

Sok tanulságost tartalmazott Márton Mór felenyedi körjegyző a hagyatékai tárgyalások s eljárás megjobbitására célzó tervezete, míg Rocz-nik Ignác krakkói körjegyző javaslata: „a községi bírásokodásnak a tázas bíróság helyettiegyes-bíróssággá leendő megváltoztatása”, élénk eszmecsera s vitatárgyat képezett és végre Imreh József lapádi jegyző felolvasása, melyet „Az adó-behajtások nem tiszta tengerében halászatnak” avezetett, humorával felvillanyozta hallgatóit s a vendégközörségnek is fogalmat nyújtott országosan sajnos tapasztalt adóbehajtási miseriánknak kezelémes ecsetelésével. Felolvasását el lehetne nevezni „Egy körjegyző ezer veszély és ijedtségben”. Maga a felolvasó is ilyenféle helyzetbe jutott, mert az adófelügyelőség s illeték kiszabási hivatal jelen volt az ékes szöfűzési felolvasásánál, melynek humorát s magvas kitételeit a felolvasó hevenyében nem moderálhatta, sem el nem hagyhatta.

A legszebb eredmény a szép zengzetes magyar stílusban éreztet el. Végre more patrio fecerunt magnum áldomást, a melyen sok felköszöntés ejtetett meg, de e mellett egy jó eszme is megpendítettet s ez „a községi s körjegyzői” illetve egész megyei szakközönségnek és társadalmi lapnak heti kiadásbani megindítása.

Levelezői tisztetmnél fogva meg kell említenem, hogy a helyi műkedvelő társulat, melynek megerősített alapszabályai beérkeztek már, saját magának szellemi megerősödésére meghívta vendégeit Szacsavay Imrét és Boér Emmát Kolozsvárról s előadták közös erővel „A szegény ifju történetét”. Ha el sem mondom, képzeltetik mily szenzationalis érdeklődés uralgott városzerte. A vendégek nagyszerű fogadtatásban részesültek; a műkedvelők — dícsérettel legyen mondva — meg-

egy kést, hogy keblembé döfve, minden kintől megszabaduljak. Oh atyám, atyám! Ugyan jól elküldöd leveleimet! Ugyan szépen Romeo-hoz szál-líts! Nézd itt meghalva, ölemben!”

Elbeszélte neki az egészet s megmutatá Romeo-t. Mikor Lorenzo atya ezeket hallá, olyan lett, mint az örült. Ránézett az ifjura, ki épen indulóban volt a másik életbe, sok könyek közt nevé szolítá s így szólt: „Oh Romeo, mely bal-csillagzat rabolt el tőlem? Szólj bár egy szót hozzám is! Bár szemid vesd föl reám! Oh Romeo, nézd hán szeretett Giuliettát, ki kér, hogy nézhessen szemembe! Miért nem felelsz legalább nekik, kinek szép öleben fekszel?”

Romeo drága szerelme nevének hallatára egy kissé fölveté bágyadt szemeit, de ismét lezárta, miután látta őt. Csak hamar aztán, minden tagjaiban szétterjengvén a halál, görcsösen vonaglott, egy rövid sohaj szakadt föl kebeléből s meghalt. Mikor a szerencsétlen ifju ily módon oda lett, a szerzetes heves zokogásba tört ki s a nap fölpirkadtán így szólt a fiatal asszonyhoz: „És te, Giulietta, mihez fogsz te?”

Ez pedig gyors elhatározással felel: „Itt halok meg.”

„Hogyan, lányom? Ne mondd azt! Jer! Ha most még nem tudom is, mit tegyek veled, mégis mindig előtted áll, hogy valamely kegyes kolostorba zárkózzál s Istent imádd magadért s elköltöztél kedvesedért, ha rá szorulna.”

Az asszony pedig felel: „Atyám, egyebet nem kérek tőled, csak azt az egy kegyet, melyet bizonynyal nem tagadsz meg tőlem, e boldogult iránti szeretetből sem, hogy halálunkat soha ki nem beszéléd, hagyj pihenjenek tetemeink mindig együtt itt e sirban; és hogyha halálunk valaha kitűnődne, ismét csak arra kérek, a Romeo szerelmére, hogy szerencsétlen atyámat mindkettőnk nevében árvadd, ne állja útját, hogy a kiket a szerlem egyazon tűben emésztett meg, s egyenlő halálba vitt, egyazon sirban is pihen-hessünk.”

Álltak helyüket; Avéd Jákóné urhölgy, Hannel Giza, Fehérvári Vilma s Roska Borbája kisasszonyok diestelenen működtek. A vendégek második előadás után N.-Szeben felé távoztak.

A helybeli vérérosság kemény köszirtei is tudomást vehetnek valami közelgő nagy eseményről. Az egész várat tatarozzák, szépítik; újítanak itt, tisztogatnak amott, mintha valami elősejtelemet azt sugná, hogy urunk királyunk ő Felsége minket is meglátogat. A mohval fedett, századok terhet viselő műemlékek s ódon épületek, a hajdani fejedelmi csükk mellett fényesen kiéltő áll VI. Károly császár-király lovag-szobra az impozans főkapun. E török győzelmi jelvényekkel s óstrómai mythologiai képletekkel dúsan díszített kapun ott van többek közt egy egész századot felemészített nagy kőép, jelezve azon osatát, melyben Nagy Konstantin meglátta az egen a győzelmi jelvényt, a keresztet tartva egy cherubin által. E keresztben van e historiai felirat: „In hoc signo vinces”. Két collegiumi turista deák, a hagyomány szerint, megállva a kapu előtt, lefordították e mondatot eké: „Kire vezet az út Vincznek”. (Alvinz közeli helység, ép ez oldal felé esik.) Azt hitték, ez olyan mértőföldjelző.

A várbeli helyőrség szintén megy M.-Vásárhelyre a hagyományra. A kerületekből nagy összpontosítás lesz itt. Több gyalog, két huszárs ezred s nagy részben a tűzértelepek gyűlöfőiben vannak itt. Alig van helyünk, utóljára még kiszorítják a civilt. Azt hiszem, egy polgári levelező még is csak el fog férni, az uchaciuser előtt, de a lőtávolon túl.

Tihamér.

(A polgári (és remélhetőleg „ipari”) iskola ügye a városi közgyűlésen.)

Marosvásárhely, julius 31.

És mégis mozog a föld! Az életben — ha nagyon ritkán is — de csak történnek kellemes csalódások is. Megvalljuk, félelemmel tekintünk a városi képviselőnek f. hó 3-án tartott gyűlésére, hogy azon nem fognak sem elég erélyes, sem elég modern határozatok hozni. Az aggodalmunk épen nem volt alaptalan, mert a város által 7—8 év óta, évi 6—7 ezer forinttal fentartott polgári iskola eddig folytonosan ne bántás virág (?) volt, mely ma is csaknem azon kezdetleges stadiumban van, melylyel megindult annak idejéből, bárta évenként a tapasztalás elég okot szolgáltatott volna a módosítások és orvoslatokra. Hogy a mulasztás vajjon az iskolaszéket, vagy a városi képviseletet vagy másokat terheli-e? A fölött most csak meddő vita lenne kezdetből.

Evel a mellette fekvő Romeo teteméhez fordult, kinek fejét a maga mellé helyezé vala a párnára, lefogta szemeit, hideg arcát könyeiben fűrészté és szólt: „Mit keresek én immár az életben, szerelmemem? Mi marad számomra, a mit még elérjek, mint, hogy kövesselek a halálba? Oh valóban semmi, hogy tőled, a kitől csak a halál választhatott el, még a halál se szakíthatson el örökre.”

Miután így szólt volna, nagy szerencsétlenséget élőkön lelkebe vevé, drága szerelmére gondolt, erősen elhatározá magát, hogy tovább nem él, visszatérjé lélekzetét s mikor már tovább nem bír tartani: fölcsalta kiárasztá s kedvese tetemére omlott halottva.

Mikor Lorenzo atya látta, hogy meghalt, egészen oda volt a szánelomtól s azt sem tudta, mihez kezdjen. A kin és fájdalom mind őt, mind kisérőjét elfogá s mindketten szívükből megsírták a holt szeretőket. Im ekkor a törvény szolgálai érkeztek oda, kik egy tolvajt üldöztek. Mindkettejüket ott lették zokogva a sirboltban, melyben meglátva a világosságot, arra siettek oda. Közre fogták a barátokat s mondanak: „Mit csináltok, tisztelendő atyák, itt ez órában? Nem valamely gonosztól hozott-e a sirboltba?”

Mikor Lorenzo atya meglátta a törvény szolgálait s hallá e szavakat, szeretett volna abban a nyomban meghalni. De így szólt hozzájuk: „Egyik se közeledjék hozzám! Nem tartozom hatalmatok alá. Ha valamit kívántok, mondjátok csak messziről!”

A vezető pedig így felelt: „Tudni akarjuk, miért nyitítottátok így föl a Cappulettiek sirboltját, melybe csak tegnapelőtt fektettek egy kis-asszonyt. Ha nem ösmernélek, Lorenzo atya, mint jó érzelmű embert, azt mondanám, a halottakat kifosztani jövel.”

A szerzetesek kiolták a gyertyát s mondák: „A mit mi csinálunk, nem fogod megtudni, mert nincs közd hozzá.”

Amaz viszonzá: „Igaz, de jelenteni fogom a Hercegnék.”

A „KELET” TÁRCZÁJA.

ELŐKÉPEK.

1. ROMEO és GIULIETTA.

(Savorgnana Lucina asszonynak.)

LUIGIDA da PORTO-tól.

1485.

(Vége.)

Kivonta tehát a halálos méreggel telt üvegekét felöltöje újjából s így folytató: „Minő végzet ragad engemet, hogy ellenségeimen, az általam leszurt tetemek fölött, saját sirboltjokban kell meghalnom! De kedves szeretőm mellett édes üdv levén a halál, szívem, hát haljunk meg!”

Evel ajkához vitte a kegyetlen vizet s mind egy cseppig lenyelte. Ekkor karjaiba emelé szerette nejét, magához szorítá és szólt: „Oh gyönyörű test, végező célja minden vágyaimnak, ha lakozik még benned, a lélek elköltözte után érzés; vagy ha ő látja szörnyű haláloamat, kérlek, ne vegye zokon, hogy nem élhetve veled boldogon s mind a világ láttára, ha most legalább titokban s ily szomorúan veled halok...”

Igy várta aztán, Giuliettát szorosan átka-rolva, halálát. De végre ültött az óra, melyben a fiatal asszony élet-melege a por hatalmas dörmesztő erejét legyőzte s neki ismét ébrednie kellett. Romeo öleléseire és teste sulyától tehát föl-eszmélt karjaiban s mikor megint magához tért, mélyen fölsohajtott és szólt: „Jaj nekem, hol va-

gyok? Ki ölöl engem, szerencsétlent? Ki csókolgat igy?” S azt gondolva, hogy talán Lorenzo, fölkiáltá: „Igy tartasz Romeo-nak hitet, barát? Igy akarsz tehát bizton hozzá vinni?”

Midőn Romeo észrevette, hogy neje él, nagyon elesodálkozott s talán Pygmalionra gondolva szólt: „Nem ösmersz-e édes hölgyem? Nem látod-e, hogy én vagyok, bus férjed, egymagamban s titkon jöve Mantuból, hogy veled haljak?”

Midőn Giulietta észrevette, hogy a sirboltban van! s egy férfiu karjai közt tartja, ki magát Romeo-nak nevezi, majdnem ismét elveszté eszméletét. Egy kissé eltolta magától, szeméibe nézett, de mivel azonnal megösmerte, átkarolta, ezer csókot hintett ajkára s szólt: „Hogyan lehetett olyan eszeveszett, hogy ily veszélyek közt ide jöj? Nem volt-e elég, hogy leveleimből megtudád, miként fogom Lorenzo segélyével magamat boldognak tettezni, hogy aztán nem sokára hozzád jussak?”

Ekkor átlátta a boldogtalan ifju nagy tévedését s fölkiáltott: „Oh kegyetlen végzet! Oh boldogtalan Romeo! kinek keserve a szerelmem minden más keservét felülmulja. Leveleidet, e felől, nem kaptam meg.”

És aztán elbeszélte, hogy Pietro színlelt halálát valóságként közlé vele s ő, abban a hitben, hogy meghalt, itt mellette, csak hogy a halálban is együtt lehessenek, mérget vón, mely nagyon erős, úgy hogy már érzi minden tagjában a halál csörgedezését. Mikor ezt a szerencsétlen fiatal asszony hallá, elfogta a kin, hogy mást sem bírt tenni, mint, hogy szép fűrtet kitepte s ártatlan kebelét marcangolta. Romeo, ki már hátra roskadt, gyakran csókolgatá s tengernyi könnyekkel borítá. Giulietta pedig halványabb mint a hamu, reszketve szólt: „Oh, hát itt szemem láttára s általam kell, drága uram, meghalnod? És elnézheti-e az ég, hogy utánad, ha rövid ideig is, még élhessek? Én szerencsétlen! Oh bár csak legalább beléd lehelhetném életet, hogy egymagam halhassak meg?”

Alkalmunk volt közelebből vázolni Gőnczi Pál miniszteri tanácsos úr és az általa vezetett értekezlet eszméit és javaslatait a bessen lapokban. Az értekezlet megállapodásai elismerést érdemlő gyorsasággal jutottak a városi tanács elé, mely ismét igen tapintatosan néhány szakemberrel a dolgozat megbeszélését, munkáját terjesztette a képviselői közgyűlés elébe.

És itt kezdődik a mi kellemes csalódásunk; hogy a tisztelt közgyűlés szögletbe vágnak vas-kalapját egészen a kor színvonalánál jóval alacsonyabban tartva, melyeknek legnevezetesebb pontjai a következők:

A kérdés tárgyat sem képezhetvén, hogy a polgári iskola jelen állásában és szerkezetében tartatlan utasítást az iskolások, hogy a fennálló törvény és kormányrendeletek értelmében a létező négy osztály tantervét, órát akként ossza be, hogy a meglévő 4 tanítón kívül (az ének, francia nyelv és torna tanítás kivételével) más tanítóra szükség ne legyen, vagy is hogy a polgári iskola tanítói a törvényszabta 24—26 óra tanítást tartásuk meg.

Minthogy pedig a tanító urak tanítási képességeikről okmányait ezidőig bemutatni elmulasztották, ez nekik az 1880 ik február hó 1-ig anynyival inkább kötelességükre töltötik, mert ellenkező esetben a kedvezőtlen eredményt csak maguknak fogják tulajdonítani.

A tantárgyakban különös súly fektetendő mindjárt az első éven kezdve a műrajzra, úgy hogy a mostani első éven levő gyermekek a 3-ik év végéig teljesen képesek legyenek a műpári szaktanító magasabb oktatásait sikerrel fölfogni, megérteni. E célból már az idén alkalmas rajzterem fog építtetni és kellő taneszközzel felszereltetni, mely célra a város ezer forintot fölajánl, a többire kormánysegély kéri; erre nézve a közgyűlés megbizta a tanácsot a tervezet és költségvetés haladéktalan elkészítésére és fölterjesztésére. Ugyanilyen fölterjesztés tételik az iránt is, hogy a kormány képeztessen a közlebbi 2—3 év alatt egy alkalmas egyént, ki a művésztlaságot és esztétikusságot s a megkívántat magasabb műrajzot a három felső osztályban oktatni képes legyen.

Az iskolások egyttal arra is utasítottak, hogy miután az utóbbi évek alatt befolyt tandíjak hovaforrásáról a számadások be nem adtak (?) azok beadása és felülvizsgálata haladéktalanul megtörténjen s jövőre évenként e tekintetben a törvényes eljárás szigorúan alkalmazassék.

Fogadj a tiszteltteljes elismerésünket a képviseltet erélyes határozatairól s ha tán lesznek egyesek, kikre némileg (de csak látszólag) érkezően fognak a határozatok hatni, a képviselő testület tagjait a teljesített kötelesség érzetének áthatatlan vértje védelmezendi netáni megtámadatlanság ellen. Nem kételkedünk a jó kezdet után, hogy a megkezdett úton hazafias erélylyel fognak tovább haladni a végrehajtás minden fokozatán keresztül.

De nem titkolhatjuk el, hogy van még egy kis kételyünk az új iskolásokban és semmit nem ohajunk annyira, mint hogy annak tagjai is fel-

Lorenzo atya, kit a kétségbeesés elfárasztott, így felelt: „Csak jelentésed!”

Erre bezáróla, kísérőjével a sirbortot s a templomba ment. A nap már majdnem egészen fölkel, mire a szerzetesek a törvény szolgáitól el váltak. Ezek közül egy tehát azonnal hírt vitte a Cappellettieknek a szerzetesekkel való dolgot. A család, talán, maga is tudta, hogy Lorenzo Romeoval minő viszonyban van; gyorsan a herceghez folyamodtak tehát, hogy, ha másként nem lehet: erőszakkal is kivegye a szerzetesből, mit keresett sirboltjukban? A herceg öröket rendelt ki, nehogy a szerzetes elmenekülhessen s utána küldött. Eleibe is vezették erővel s a herceg így szólt hozzá: „Mit kerestél ma reggel a Cappellettiek sirboltjában? mond meg, mert mindenre tudni akarjuk!”

A szerzetes pedig így felelt: „Hercegem, kézz örömet megmondom kegyelmeiségednek. Én valék a mess. Antonio Cappelletti lányának gyónatája, ki néhány napja oly váratlanul halt meg s miután lelki lányomként annyira szerettem, de temetésén jelen nem leheték, sirjához menékhogy bizonyos imákat leimádkoztam, melyet a holttest fölött kilenczer elmondva, a tisztító tűz kinjaitól, megmentik az elköltözött lelket. Mivel ezt s az efelől kevesen tudják s értik, azt mondják a bolondok, hogy a halott kifosztására mentem oda. Nem tudom, ha rablóbandához tartozom-e azért, a mit tettem. Nekem elég ez a kopott csuha és e költő derekam s az összes éltő ruháiból sem kellene nekem semmi, nem hogy a halottak öltözéit elvenném. Azok, a kik elválnak, nagyot vétkeznek.”

A herceg majd hogy nem elhívé az egőszet, ha néhány barát, kik Lorenzo vesztét kívánák, hallva, hogy a sirnál látták Lorenzót, ki nem nyitja vala a sirbortot. Mikor aztán a Romeo holttestét is megtalálták ott, nagy zajjal hírt hozták a fejedelemsnek, ki még mindig a szerzetessel beszélgetett, hogy a Cappelletti sirboltban, a hol az éjjel Lorenzót meglepték, Romeo Montecchi is holtan fekszik. Mindenki előtt majdnem lehetetlennek tetszett e dolog s a bámulat nagy

adatuk és kötelességük magaslására emelkedve köteletünk mihamarabb szétoszlásuk és teremtesük bősé vezetőszákkal egy olyan polgári, helyesebben ipari szakiskolát, hogy az városunk, népünk javára döntő befolyással lehessen s, nevelők a híressé fejlődő ipariiskolák évkönyveiben örök emlékeztető halásán följegyezhetők legyenek.

Éljék figyelemmel fogjuk működésüket kísérsni.

D. L.

— A német szabadelvű párt körében jelentékeny nézeteltérés mutatkozik. A pártnak igen kiváló lapjai, a minők a „Magdeb. Ztg” s a „Köln. Ztg”, támadják Laskert s tiltakoznak az ellen, hogy Lasker vegye át a párt vezetését. A „Magdeb. Ztg” arra is figyelmeztet, hogy a párt ne tegye magáévá a Bismarck ellen irányzott agitáció jelszavát. Egyszóval a párt szét szakadozottsága elég bizonyíték arra, hogy Bismarck műve teljesen sikerült; a német nemzeti szabadelvű párt nem elég erős arra, hogy sikeres ellenzékot képezzen.

— A romániai zsidók honfiusításának furcsa módját helyezi kiállításba a bukaresti Telegraful egy kétségbeesett cikkírója, ki azonismert beszéd alkalmából, melyet lord Salisbury egy zsidó küldöttséghez intézett, ezeket írja:

„Mi a berlini szerződés feltételének eleget fogunk tenni és a vallásból eredő különbséget alkotmányunkból ki fogjuk törlni. Megelégszik ezzel Salisbury? Akkor kétségkívül fenyegetései. Kivánja-e azt, a mit az Aliancs Israelit akar? Soha sem fogjuk megadni, törtéjük bármis is. Követelhetik-e nagybatalmak, hogy öngyilkosok legyünk? Képesek-e erőszakkal oly megoldást nekünk parancsolni, a mely érdekeinknek meg nem felel? Hát tegyék meg, de biztosítjuk őket, hogy a mint az idegen seregek átlépik határunkat, a román nép maga fog minden zsidót honfiusítani, és nem fog hagyni senkit, a kit a betörők serege honfiusíthat többé.

(Megjegyzendő, hogy a román szónak (impamentare — honfiusítani) az az értelme is van, hogy a földbe eltemetni, agyonverni.)

Fürdői levél.

Neuhausi fürdő.

1879. júl. 28.

Stiria regényes s fenyves erdőkkel borított bércei között, egy kis elrejtett völgyben fekszik a fürdő, hol a természet feltárt, kincsét s az abban rejlő gyógyerőt évenként nagyszámu s a világ különböző részeiről összegyűlt közönség keresi s találja fel.

Cillitől, a stiriai városok e legregényesebb fekvésű — s a Cilley grófok egykori batalma emlékének visszfényében, érdekes városától — s vasuti állomástól két órai távolságra érjük el Neuhaus jól berendezett gyógyfürdjét, hol a természet szépségeit az emberi munka s jó izlés szorgalma még teljesebb díszben fejtve ki, a szem minden lépten újabb gyönyört talál, míg idegenket a fényű illattól dúsán telített lélszámra kellemesen ülteti.

Hanem az ide utazásnál még is kivan téve

vala közönségesen. Mikor Lorenzo ezt hallá s belátta, hogy tovább nem hallgathatja el, a mit annyira szeretett volna titokban tartani, térdre borult a herceg előtt s így szólt: „Megbocsás, hercegem, ha kegyelmeiséged parancsára is ámtással felelek; de nem gonoszságból történt, sem a magam hasznáért, hanem azért, hogy két szegény halott szeretőnek adott szavamat megtarthassam.”

Erre aztán az egész történetet elbeszélte a számos tanu előtt. Mikor Bartolommes dalla Soala ezt hallá, úgy megindult, hogy könnyeit viszsza nem fojtathá, maga is látni kívánta a holt testeket s a nép nagy seregével a sirboltba ment. A két szerető holttestét kihazatá Szent Ferenc templomába s két szőnyegre helyezteté. A közben a két atya is eljött a templomba, sok könyvet ontottak gyermekeik fölött s kétszeresen fölbeárdt szánakozásukban — bár előbb ellenségek valának — megölelték egymást, úgy hogy a régi ellenségeskedés, mely közöttük családjuk közt eddig lángolt s melyet sem a barátok kérése, sem a fejedelems fenyegetései, sem a szenvedett vesztések s még az idő sem birt eddig kioltani: a két szerető szerencsétlen s rettenetes halála nyomán véget ért. Szép emlékoszlopot emeltek, melyre kevés napok múltán fölvesték haláluk okát, a két szeretőt pedig a legnagyobb és díszesebb pompával, a herceg, a rókok, sőt az egész város könye közt és kísérete mellett örök nyugalomra helyezték. Ily szánandó vége lett Romeo és Giulietta szerelmének, a mint hallád és a mint nekem a veronai Pellegrinus elbeszélte.

Oh hív szerelmem, ki a régi asszonyok szivében uralkodál, hova levl? Mely kebelben lakozól mostan? Mely asszony tenné meg mai napján, a mit a hiv Giulietta szerelme holttesténél megteve? Mikor hallgatnak el a legűgyesebb nyelvek ez asszony szép nevének díszében? Hányan vannak ma, a kik nem láthatnák elég hamar szerelmük halálát, hogy már arra gondolnának, hogyan kaphassanak mást, a helyett, hogy oldalkánál haljanak meg? Mert, mikor látom, hogy minden okosság ellenére sok asszony

az ember egy némely váratlan s nem épen kellemes meglepetésnek is. Így például — kivált ha az estváli vonattal jön — akkor Trogerhoff barátaságaltan vasuti állomásán 5 egész óráig kell várakozni, míg tovább mehet; s ha aztán éjjeli 12 óra körül Cillibe megérkezett, ott az udvarias kellner kezébe ragadván az embernek hordozható pakkjait, azon kellemes értesítést adja, hogy itt a fiakkerek éjjel ha hideg és eső van sem jönnek soha ki, hanem gyalog kell besétálni a vendéglőhöz. Én szép holdvilágos éjjelt kaptam volt e nem számított sétára, s mikor körültekintve, a város felett égre meredező óriási hegyesorok egyik csucson a Cilleyek ősi várának romjairól visszaverendő hold-sugarak a hegyes tővére rohanó Saon folyó habjain megtörve, előttem a tiszta keskeny utczákkal s szép emeletes házaival barátságos képet nyújtó kis város regényes fényével vonlák be, ez oly megkapó érdekes képet nyújtott, melynek élvezete még kellemessé teszi a sétát: s uti társamat azzal vigasztaltam, hogy ez kezdete a fürdői gyógyimódnak s e séta is ahoz tartozik. Hanem hát lehetett volna viharos rút idő is, mikor a helyzet vadregényes színezetet öltött volna fel; s mégis csak tulságos nagy urak a cillii fiakkerek.

A Neuhausi fürdőt körül övedző hegyek legmagas csúcsáról széttekintve is, míg csak a szem belát, mindenfél az óriási hegyesoroktól láncolata tűnik elő, melyek mind borítva vannak a legdúsabb fenyő erdőkkel, s itt ott a hegycsúcsokon ékesítve egy-egy ma is gondozott díszes várkastélylyal, vagy a mult legendáitól körülvezt érdekes várrommal. A szűk völgyekben díszes úri lakot, körült a tiszta kis falu s minden kis tér, mit az óriási s mindenfél terjedő erdőszeg tisztán hagyott, a munkás nép szorgalma által termékeny táva, szőlőkkel beültetve, felszántva, veteménynyel beültetve, vagy learatva. Az utak mellett, s a termő földek határain mindenfél kis szenthelyek, kápolnák, feszület állványok sat: emelkednek — s úgy látszik ezek képezik itt a rendőrségi elővigyázatot, mert tehát nem láthatni még a házak körül sem már kerítéseket sem; a közérköcsben bizva nyílt telteken nyitott házakban s erdők közt élnek itt. Ha e képet csendes elmélkedéssel szemléli az ember, aalami megnyugtató vallásos érzést kelt a kebelben. A természet öde élénk öröközöldje, hol még merész csúcsu sziklák is dús zöld lombzattal borítvák, az az ünneplés csend, mely e hegyek s erdőségek felett a béke áldása honol, s melyet csak a vízesegek távoli csörgése, a madárkák éneke, s a munkások estimára hívó harang méla zenéje zavar meg, ez kibékítő lecsendesítő hangulatot terjeszt s ébreszt még a szenvedélytől viharoz kebelben is; itt még a regényes is idyll.

A fürdő szépen és kényelmesen van berendezve, két három emeletes villa szerű házakban kaphatni csinosan berendezett lakásokat, s minden ház körül gondosan kertesülleg kezelt angol kert terül el, melyek mindanuyi részeket képeznek az óriási szép kertből, mely egész a hegyek tetejéig terjed, s gondoskodott porondos utjaival, szép gloriéitjeivel — csinos öltöbelyeivel — a sétát igen kellemessé teszi, s a csiga utakon észrevét-

a hűség és buzgó szolgálat jutalmául kedvesét, kit egykor hön szeretett, nem a halál, hanem már a sors legkisebb csapása után elfeledi, elhagyja: mit várhatunk aztán az ilyenektől, ha a halál csakugyan elkövetkezik? Jaj korunkban a szerelmeseknek, kik sem kibirólt hosszas szolgálatukért, sem az által, hogy hölgyükért a halállal is szembe szállnak, nem remélhetik, hogy ez kész legyen velők halni, sőt inkább meg lehetnek győződve, hogy továbbra nem lesznek drágák, csak a míg vágyaik kielégítésére erőteljesen bírnak munkálni!

Keller Albert után — z.

„A francia forradalom története.”

Irta Carlyle Tamás, 3 kötet, fordította Baráth Ferenc. Megjelent az académia könyvtárába vállalatában.

(Folytatás.)

Ugyancsak itt, ezen szokások rendszerében, a melyek elszájtattak és föntartatnak addig a meddig: nyugazik igazi törvénykönyve és alkotmánya valamennyi társadalomnak, az egyetlen, bár megiratlan törvénykönyv, melynek az engedelmeskedni kénytelen. Az, a mit mi írott törvénynek, alkotmánynak, kormányformának s más effélének nevezünk: mi az egyéb, mint miniatúr képe és ünneplésen kinyilatkoztatott szeszése ezen megiratlan törvénynek? Az, vagyis inkább nem az, fájdalom csak annak kellene lenni. S ezen eltérésben amaz örök törvénykönyv, végnélküli küzdelem foglaltatik. S most már, ha egyszer ezen örök-kürtő küzdelemben, bal szerencse folytán ez a „vékony földkéreg” leszakad! a szörnyű mélység forrásai felbuggyannak, tűzforrások, beborítva mindent, elnyelve mindent! A ti földkéregetek összezuhanva, betemetve; a zöld, a virágall borított világ helyét egy felforgatott, vadul kerengő chaos, a melynek forrongás és küzdelem közt, ismét egy új világga kell átalakulnia.”

lendül fáradság nélkül juthatni fel a hegyancsokra.

Jól rendezett éttermek, egy díszes olvasó s társalgó terem, egészítik ki a kényelmes berendezést.

A fürdők zárt üveges termekben vannak, egy nagy víztűkór a fő gyógyhely, közös fürdő hölgyek és urak részére, e mellett különzobák is berendezvék márvány medencékkel, s az idegeneknek s a családok és szegényeknek is külön fürdők vannak berendezve.

A fürdő igazgatása az, mi a fő előismerést érdemli ki. A legnagyobb centralizatio képezi itt a kormányzatot, a fürdőigazgató ki egyezersmint az orvos is, intéz mindent: a szobákat minden épületben az igazgató rendeli ki a megérkező vendégnek, s az árak megszaabrák, a fürdőjegyek az igazgató utalványára adnak ki, az ételek az igazgató felügyelete mellett s az általa megszaabott árban szolgáltatnak, a szolgálat mindent az igazgató felügyelete s rendelete alatt áll.

És minden példás rend és pontossággal történik, a mit hazai fürdők tulajdonosai eltanulhatnának s nagyon üdvös lenne ha alkalmaznának hazai fürdőkben is. Jelenleg dr. C. S. Taltauf úr a fürdőorvos és igazgató, ki figyelmes s udvarias intézkedései által méltán kiérdemli a köz-előismerést.

A nagy fürdő bérkában is ott függ a valóságos jelképe a feszület, s a vízbe belépő és távozó vendégek „Gott segne” üdvözléssel jönnek és távoznak.

Egy márvány tábla van még beillesztve a falba a fürdő teremben, melynek ósregi német-ségű felirataiból láthatni, hogy e fürdőt 1624-ben építették s rendezték be; szép idő 255 év egy fürdő életéből is, s ily hosszú időn át virágzása s folytonos fejlődése igazolja ennek üdvös voltát.

Jelenleg már 700-an feljúl meg az eddig ez évben itt megfordult vendégek száma. Legtöbb magyar és olasz van a vendégek között, e mellett sok szerb, horvát, cseh s német: különböző nemzetiségek férnek itt meg békésen együtt a kristály tiszta vízben.

A közélet különben nagyon egyhangu: s kis cottiárkában keresnek csendes szorakozást a vendégek, egymást a nagy tömeg csak látásból s a Curisztótkból ösmervén, még a magyarok sem képeznek összetartó kört, ki-ki a maga bajával van elfoglalva.

A társaság képe különben érdekes; legtöbb a fiatal asszony, halvány szenvedő alakok, kiknek járkálni is alig szabad; tisztes öreg asszonyok, kik járkálni is alig tudnak; nyugalmazott öreg urak s nagy ritkán egy-egy fiatal férj, ki szenvedő nejét látogatni jön; és mindezek mellett garnírunghépen egy pár száz apró és még apróbb gyerek, egy tábor elkeseredett benne kíséretében. A garnírun azán futkos, visít, kacag, sir, mérgeskedik és a több, a hogy az ilyen aprószentek jó kedvükben avagy elkeseredésükben tudják viszhangozni nem leplezett érzelmeiket. — Sokszor még az erdő madarai is alhagatnak s a mókusok is megállanak bámulni ezt a kis rajt, mely mindenütt ott mozog lábainak s éles hangjával betölti az erdő vizs-

Ilyen képmutatás, ilyen őrös formula, „ilyen kétszer átszűrt hazugság”, ilyen becselenségek halmaza volt az 1789-ik előtti Franciaország, — véli Carlyle. És a francia nép kinőtt belőle, „mert, hangzik a nagy igazság, — az élet nem valamely ravaszul kidöntött csalás vagy öncsalás, hanem egy nagy igazság az, hogy tudás, hogy neked vágyaid, szükségéid vannak s ezek sem nem élhetnek, sem nem eléghülhetnek kiképzölésükkel, hanem csak ténnyből, (valóságból). Légy róla meggyőződve: a ténnyre fogunk visszatérni, olyan ténnyre, legyen az áldott vagy átkozott, a milyenhez bölcsességünk van. A legalsóbb és legkevésbé áldott tény, amelyet ismertünk, a melyre a szükségben levő halandók örökölt fogva állottak: a cannibalismus primitív ténye, t. i. hogy én megehetlek téged.

S mi lenne akkor, ha épen ilyen primitív ténnyre kellene visszatérnünk a mi megjavított methodusunkkal s onnat kellene mindent újra kezdenünk?” (I. 83.)

Ime Carlyle gondolkozásának fonala a történelem fejlődése menetéről. Az emberiség e földi élet szerinti történelme; formulák alkotása, melynek nélkül maga a létezés lehetetlen; formulák kiélése, üresség, hazugga létele s ezek eldobása. S mentől hosszasanban fennmaradnak ezen ember által alkotott formulák, hazug voltak dacára is, annál nagyobb dühvel, annál rohamosabban szaktagatnak szét, mely örült dübben ilyenkor az emberiség ismét létjogának formulától megszabadított valódiságát, a létezés igazi, változhatatlan törvényeken nyugvó tényét keresi fel, azért, hogy ennek új formulát adjon, egy ideig óráig létezőt, legyen bár e ténny épen maga a cannibalismus primitív, de emberi ténye.

„A természet igaz és nem hazugság. Nem szólhatz vagy nem tehetz egyetlen hazugságot, — mondja tovább Carlyle — a mely hosszabb vagy rövidebb kerengés után vissza ne térjen mint egy, a természet valódiságára kiállított való s ott be ne mutatnának kifizetés végett, —

hangzó málycit is. Van itt kilencz gyermek által követett mama is, ki udulást keres, és csakugyan is hogy feltalálja azt.

Riképzeltetni, hogy az a társaság, hogy mulatott 26-án az Anna-bálban; mert hát az Anna-bál itt is főnyesen megtartatott. A vidéki arisztokratia begyűlt s a terem közepén együtt eltáncolgotat; a fürdői vendéglőzönség pedig, körülült a teremben s nézte, hogy a vidéki urak és hölgyek hogy mulatnak együtt és egymással, mit sem törődve a fürdői vendégekkel. Az ösmertebb családok s magyarhonbéli vendégek között ott voltak: a Parkas urbölgyök, gróf Somssich-ék, gr. Teleky és Muráti-ék, hajóskapitány Janichek Ferdinánd neje Budapestről, Deaky Albertné Kolozsvárról sat. sat. — A német főurak közül: gróf Auersperg, gr. Salin, gr. Klebelsbergné, örnagy Dorst, br. Menshengen ösmertebb nevű családok tagjait láthattuk.

Ártatlan társas szorakozás itt minden csütörtökön és vasárnap délután a tombolázás, némelykor azán kijön Cilliből a photographus is, s lefényképezi a tombolázó társaságot, ez aztán sensationális nagy mulatság.

Vannak hangversenyek, bűvészeli előadások, szóval az igazgatóság alkalmat nyújt minden mulatott tehetségeknek a közreműködéshez.

A mult napokban nagy meglepetés ért, mert a postamester, — a ki különben egy szép szöke kisasszony, — kijelentette nekem, hogy a magyar hirlapok bélyege náluk érvénytelen s így nekem a „Kelet” és Fővárosi Lapok” minden számjért itt egy krajczár büntetést kell fizetnem, s ez nagyobb bizonyosság okáért, végrehajtatott ellenem. Én ezért szugódtam, az igazgatóságnál kérdést tettem, s végre azon felvilágosítást nyertem, hogy hirlapi bélyegért kell az egy krajczárt fizetnem, mert ha nálunk el is van törölve a hirlap bélyeg, de Ausztriában áll, s kölcsönöség és közösűges szeretet tekintetéből a hirlap-bélyegadót minden magyar lapról beszedik. En ugyanaj jogosságot ez eljárás, ban ma sem érezem, de azért a krajczárokat hüségösen fizetem: talán ez is a kurához tartozik.

Az olvasó-teremben minden nemzetiség feltalálja a maga hirlapját, nekünk a „Pesti Naplót” járatták; s van egy német könyvtár is, honnan jó olvasmányokat kaphatni: a mire itt szükség is van, mert az olvasás egyik fő élvezet s mulatságát képezi a Neuhausi csendéletnek.

Lehet, hogy ily gyógyhatású vizet otthon magyar hazánkban is sokat találhatunk, de jó lenne, ha a fürdő-tulajdonosokat ide hozhatnók vagy egy hétre fürdetni, hogy tanulják meg miké kell egy meleg gyógyfürdőt berendezni, hogy azt kényelmesen s hasznosan lehessen a betegek üdülésére fordítani s ne kelljen azt a szenvedőknek a hazán kívül keresni föl.

Deaky A.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvár sz. k. város képviselőtestületének közgyűlése.

(Folytatás.)

Kovácsi Antal indítványa után a tanácsnak három jelentését veszi tudomásul a közgyűlés.

s nem dobatod vissza ezzel a válaszal: nem fizettetik ki. Csak az a sajnálatra méltó, hogy gyakran oly hosszú kerengést tesz: s hogy az eredeti hamisító oly ritkán ugyanaz, ki a végén meglakol. A hazugágok s az általuk eredményezett rossznak átkos terhe tovább adnak: átcusztatva egyik hátról a másikra, egyik rangból a másikra, míg végre ott ragadnak a legalacsonyabb, némán tűró osztály nyakában, a mely ásvál és találgatival, fájó szívvél és üres zsebbel naponta érintkezésbe jön a valóssággal s a csalást nem adhatja tovább.” (I. 99.)

Igy és ezért törekszik megszabadulni az emberiség a formulától, hogy új formulákat nyergjen s majd azt ismét eldobja. E régi formulák eldobása a forradalom. Ez a forradalom bölcsészete: midőn az emberiség, illetőleg nemzet ismét a formulától s a hazugságtól ment világ talajára lép, s egy percze bár szabadság érzimágát, a lélek kiemelkedik lánczai közül s bárha vakon, bárha ösztönszerűleg, küzd s megesküszik annak nevére, ki őt teremté, hogy szabad fog lenni, mert ez valódi mély, örök, homályosabb, vagy világosabb, de egyetlen parancsolatja létünknek, hogy szabadság legyen. Ime ez az embernek valódi léte és transcendentális célja: egymás mellé állitva. A francia forradalom tehát voltaképen egy nagy igazság s egy igaz valósság, mely nem kinőtt a századokon keresztült ápolit formulák alul, hanem szétrepeztetve azokat oly erővel, hogy megrendült bele minden csak vele egyidőben a föld akármely más részében fennálló hazug formula is. S ezt legigazabban Carlyle szerint a sansconlottismus romboló haragja képviseli s nem az „alkotmányozó gyűlés, mely meggyugyan a maga utján, a francia forradalom is megy a maga utján.”

(Folyt. köv.)

Az elsőnél, mely a Lővöldnél a város ter-
hére tett javításokról szól, hosszabb vita fejlődik:
a vita körül forgott, ha vajon a Lővöldnél ve-
zető hid kiigazítás költsége a várost terhelik-e
vagy a lövés egyelet. A közgyűlés végre is ma-
gáévá teszi a tanács propositióját arra nézve,
hogy a részvények reductiója céljából a II. szak-
osztály és tanács javaslatot dolgozzon ki, miután
ba a jelen statusquo szerint eszközözték a ter-
hek és a részvénytörke törlesztése, ez esettel oly
kétségre következne be, hogy akkor a város meg-
hozta lesz tetemes áldozatait s még sem jutna
egyébhez, mint épületmaradványokhoz, Továbbá a
hid kérdését a közgyűlés a jog- és pénzügyiszak-
osztályokhoz utasítja.

A Kardosfalva község és a város határvo-
nalán való hídra vonatkozólag, mely a város és Ko-
lozsva között közös, a tanács ajánlatához ké-
pest kimondja a közgyűlés, hogy miután az akár-
tók szerint azoknak a város által fenntartandó
része nem igényel új építést s illetőleg csekély
tartarozással 10 évig is eltart: ez okból a város
nem járul hozzá a megye által proponált költsé-
ges új építéshez.

Hasonlóképp helybenhagyólag tudomásul ve-
te a közgyűlés a nagy katonai kórházban eszközölt
javításokról szóló tanácsjelentést.

A tisztújítás tárgyában a közgyűlés polgar-
mestri indítványra kimondja: a) hogy a szerve-
zeti statutum revidiójával az I. (jogi) és II. (pénz-
ügyi) szakosztályt bizza meg; b) hogy a bizott-
ságnak az idén választás alá eső 25 tagjának
megválasztására november hónap második felét tá-
zsi ki; c) hogy a tisztikar megújítását célzó
választást a bizottság emellett 25 tagjának meg-
újítása és a virilisek új névjegyzékének megál-
lítása után, később meghatározandó napon, de min-
den esetre még ez évben megejtí ügy, hogy az
1880-dik évben az új tisztikar megkezdhesse func-
tióját.

Ekkor egy épen oly fontos, mint nagy elvi
és gazdasági jelentőségű kérdést rész tárgyalás alá
a közgyűlés. A Sigmund testvérek, úgyszintén,
mint a városi pálinkakorsmazog bérleti ásvégt
folyamodtak a tanácshoz, hogy a visszaélések meg-
gátolása kedvéért mondja ki, hogy 5 vedren felül
mennységekben házi szükségére nem minden városi
polgar vásárolhat bárholonnan 39 knyi illeték le-
fizetése mellett pálinkát, hanem csak fekvőbirtok-
kal bíró polgarok és birtokai arányában.

A tanács e kérelmet nem teljesítette, mi-
után a házi megszorítás ellenkérnek a pálinka-
bérleti szerződéssel. A bérlek tanácsai határozatot
a közgyűléshez appellálván meg, a közgyűlés a
tanácsai határozatot helybenhagyta, de egyúttal ki-
mondta, hogy a jövőre, t. i. az új bérleti cye-
luerá, kérdéssé megszorítás léptetnessé életbe.

A főteri templom körüli ronda épületeket
az illető szepítési bizottságnak máig sem sikerült
kiszajátítania, miután még nem rendelkezik elég
szövezerével. Valószínűleg eltelt még vagy pár év-
tized, míg a lebontási alap kellő mennyiségre
fölszaporodhatik. A jelenlegi épületek azonban
rondák s valóságos szövegyenre válnak a városnak,
hogy ott olyan állapotban megtűri azokat. A tu-
lajdonos, a rom. kath. egyház el is bátorozta,
hogy tekintve azt, miszerint épületeit rondaságuk
miatt jól nem értékesítheti, de észszerűen nem is
restaurálhatja, másfelől tekintve, hogy azokat
a ronda épületeket addig, míg az illető lebontási
alap felszaporodik, saját és a város érdekében to-
vább nem tűrheti: ez oból egy igen észszerű
tervet fogadott el, mely szerint t. i. a templom
körül négyszögben, a négyszög négy szögletén
szép emeletes házakat épített az egyház a közben
levő saját ronda kis boltjait stb. lerombolja.

Ezzel el lenne érve a tér szepítése s illetőleg
szabályozása is; de mivel e téren keresztültite-
le végett városi közhelyre is van szüksége az egy-
háznak, másfelől ezekért ő is ad bizonyos terüle-
teket az építendő szögletű házak között: ennél fogva
az egyház e terv bemutatásával kérte a városi
képviseletet, hogy az ajánlott helyesért, a terv
helyeslése mellett, s egyúttal a tervben megjelölt
vonalat is fogadja el.

Természetesen a fölvetett kérdés a közgyű-
lésben vitát keltett. Azok, kik nem gondolták meg,
hogy az egyházat nem lehet meggátolni, hogy ne
építsen, ne reperiáljon saját telkeit; s hogy épen
azért, mert egyhamar nincs is kilátás, hogy a
a lebontási alap segítségével a templom körüli épü-
leteket ki lehessen sajátítani, következésképp, hogy
egyelőre az egyház tervezete mindenesetre inkább
szabályozása és szepítése a főternek, mint ha a je-
lenlegi statusquo fenntartatik: hatalmasan elle-
neztek a helyesere approbálását. Sok discussio
után végre is a közgyűlés szavazatbbsággal el-
fogadta a tanács által is támogatott propositiót,
és ezzel a tárggyal a szerdai ülést be is
rekesztette az elnök.

(Vége köv.)

A kolozsvári

m. kir. tudomány-egyetem tanrendje az 1879—
80-iki tanév első felére.

(Folytatás.)

III. A bölc.- nyelv- és történettudományi karban.

I. Bölcsészeti előadások.

1. Erkölcstan (alkalmazott, vagy társadalmi
ész); 4 óra, hétfő, kedd, szerda, csütörtök d. u.

5—6-ig. Szász Béla nyilv. rendes tanár. XVI.
terem.

*2. Shakespeare Hamletjéről; 1 óra, pén-
teken d. u. 5—6-ig. Ugyanaz, ugyanott

3. A paedagogia történelme (Az ókoron
kezdve a XVIII. század végéig); 3 óra, kedd,
csütörtök, szombat d. u. 4—5-ig. Felméri Lajos,
ny. r. tanár VIII. terem.

4. A francia iskolázásról; 2 óra, hétfőn
és szerdán d. e. 11—12-ig. Ugyanaz, ugyanott.

II. Nyelvészeti előadások.

5. A magyar irodalom történelme 1606—
1711-ig; 3 óra, csütörtök, péntek, szombat d. e.
10—11-ig. Imre Sándor nyilv. r. tanár VIII.
terem.

6. A magyar nyelv és nyelvtudomány a
XVIII. évszázadban; 3 óra, hétfő, kedd, szerda d. e.
10—11-ig. Ugyanaz, ugyanott.

*7. 4 magyar népköltészet összehasonlító
más népekével; 1 óra, később meghatározandó idő-
ben. Ugyanaz, ugyanott.

8. A classica philologia encyclopaediája; 3
óra, hétfőn, kedden, szerdán d. e. 10—11-ig. Dr.
Hóman Ottó ny. r. tanár. XVI. terem.

9. Pindar verseinek értelmezése; 3 óra,
szerdán, pénteken, szombaton d. e. 11—12. Ugyan-
az, ugyanott.

10. Görög-római mythologia; 4 óra, hét-
főn, szerdán, pénteken, szombaton d. e. 9—10-
ig. Szamosi János nyilvános rendes tanár. IX.
terem.

11. Cicero de officiis első könyvének értel-
mezése; 2 óra, kedden, pénteken d. e. 9—10-ig.
Ugyanaz, ugyanott.

12. A német irodalom kritikai történelme;
5 óra, szombat kivételével mindennap d. u. 2—3-
ig. Dr. Meltz Hugo nyilvános rendes tanár. IX.
terem.

13. Edda krit. olvasás, 6-izlandi nyelvgya-
korlatokkal; 4 óra, (fizetéses kettő) kedden
és pénteken d. u. 3—5-ig. Ugyanaz, ugyanott.

14. Héland 6-német nyelvgyakorlatok-
kal; 2 óra, szombaton d. u. 2—4-ig. Ugyanaz
ugyanott.

*15. Petőfi krit. olvasása összehasonlító.
jelesen német irodalomtörténelmi álláspontokról (gya-
korlati óra); 1 óra, később meghat. időben. Ugyan-
az, ugyanott.

16. A román irodalom és nyelv történelme
az ó, közép és új korban; 3 óra, hétfőn, kedden
és szerdán d. u. 4—5-ig. Dr. Szilas Gergely ny. r.
t. XVI. t.

17. A macedonai és isztriai román nyelv-
járások párhuzamban a dáciai román nyelvvel;
2 óra, csütörtökön és pénteken d. u. 4—5-ig.
Ugyanaz, ugyanott.

*18. Dáciai román mythologia; 1 óra, szer-
dán d. 12—1-ig. Ugyanaz, ugyanott.

19. Sanscrit nyelv és irodalom ismertetése
és az általános philológiára alkalmazása; 2 óra,
később meghat. időben. Dr. Brassai Sámuel joga-
sított tanár a X. teremben.

III. Történelmi és földrajzi elő- adások.

20. A XVI. század történelme; 3 óra, hét-
főn, kedden, szerdán d. 12—1-ig. Ladányi Gede-
on ny. r. tanár. VIII. t.

21. A régi Róma története; 2 óra, pénte-
ken, szombaton d. 12—1-ig. Dr. Schilling Lajos
magántanár.

22. Mária Terézia és József császár kora;
5 óra, hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek d. u.
3—4-ig. Szabó Károly nyilvános r. tanár. VIII.
terem.

23. Időszámítást, II. Rész, Keresztény,
Zsidó, Mohamedán és Chínai időszámítás; 3 óra,
hétfőn, szerdán, pénteken d. e. 8—9-ig. Finlay
Henrik ny. r. t. XV. t.

24. Középkori latin Palaeographia; 2 óra,
kedden és szombaton d. e. 8—9-ig. Ugyanaz,
ugyanott.

*25. A „Forum Romanum” topographiája;
1 óra, később meghatározott időben. Ugyanaz,
ugyanott.

26. Afrikának földrajza; 4 óra, hétfő, kedd,
szerda, péntek d. 9—10-ig. Terner Adolf ny. r. t.
IX. terem.

*27. Európa hármass déli felszigetének le-
írása; 1 óra szombaton d. e. 9—10-ig. Ugyanaz,
ugyanott.

(Folytatása következik)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. aug. 2.

— A városunkból eltávozott 50. sorgya-
logezred parancsnoksága a tanáchoz intézett át-
íratában meleg köszönetet mondott a tanácsnak és
az összes lakosságnak az ezred tisztikara és le-
gényisége iránt két éven át tanúsított előzékeny
magatartásért; a tanács ez átiratra hasonló elis-
merést intézett az ezred parancsnokságának. Di-
cséretes és szép jele ez a polgárság és katonaság
között fennállott hazafias egyetértésnek és köl-
csönös becsülésnek.

— A tegnapi országos vásár a lehető legsi-
lányabbul töltött ki; kereslet alig mutatkozott, sőt
még a kínálát sem volt valami nagy. Egyedül a
a marhavásár mutatott fel nagyobb forgalmat.

— A kolozsvári kerekedelmi- és iparka-
mara még június 6-ról kelteve a következő kör-
iratban figyelmeztette az ipartársulatokat a dő-
zs kiállítására: „A Szolnok-Doboka megyei gaz-
dasági egylet f. évi október 18—29-én Deésen
mezőgazdasági- és iparkiaditást rendez, a melyre
a bejelentések szeptember 1-ig fogadtatnak el. —
Az ily szűkebb körű kiállítás kiváló alkalmat
nyújtanak az iparosoknak készítményeiket épen
azon közönség előtt ismertetni meg, a melynek
használatára és fogyasztására azok száma van-
nak, s miután mind a község, mind a felállítás
egyszerűbb módja kevesebb költséggel jár, remél-
hető, hogy e kedvező alkalmat számosan fogják
megragadni, még azok is, a kiket a székesfehérvá-
ri kiállítástól tán a távolság és költség vissza-
tartott, azoknak pedig, a kik ez utóbbi kiállítá-
son résztvettek, nagyon könnyű és előnyös lesz,
onnan visszaérkezve czikkikkel a décsi kiállítást
felkeresni. — Ugy meg vagyunk győződve, hogy
ez előnyök oly szembeszökők, hogy a tömeges
résztét ébresztése végett elég lesz az érdekel-
töket azokra csak egyszerűen figyelmeztetni.
Mídon a t. . . ipartársulatot erre felhívjuk, van
szerencsénk a kiállítási szabályzatból és bejele-
ntési ívekből használat és kiosztás végett több pld-
ányt mellékelni ide.”

— A kolozsvári nemzeti színház műsora,
1879. augusztus hó 4-től szeptember hó 7-ig.
Kedd, 5. „Gringoire.” „Dajka,” Demidor föllépte.
Szerda 6. „Samyl” Demidor föllépte. Csütörtök
7. „Al-jóemberek” Szemtyörgyri jutalomjátékakul.
Szombat 9. „A miniszter Felszégáton”. Erede-
ti új boházat, először. Vasárnap 10. „Huszárcsiny”
Jövő heti előkészülete kijelöltetnek: kedd 12.
„Hinkó, a hóhérlégény”, szerda 15. Fatintuza, Demi-
dor föllépte, csütörtök 13. „Czigány, mint földes
ur” Bokodi és Gyenes jut. ját., Péntek 15. „Té-
kozló”, szombat 16. Hamlet opera-paródia, Vasár-
nap 17. Politikus csizmadia, Bokodival.

— A Balaton áldozatai. Jul. 29-én
nagy szerencsétlenség történt Siófokon. A bony-
hádi fogadósné a Sió szőlőn fürdött, s a sebes
ár beleeragadt a mederbe. Látna a földökli szép
nőt egy már öltözésben levő helybeli cipész se-
géd, ki kitűnő uszó, felső ruháját hirtelen ledob-
va, a vízszínen halálán küzdőnek segítségére a
Sióba ugrott. A nő azonban oly gyorsan, erővel
karolta át megmentőjét, hogy azt a hullámok alá
vonta. A segélyre sietők mídon az asszonyt ki-
emelték a vízből, a szegény segéd alámerült, s
még maig sem halasztás ki a hullámsírból. A
fürdővendégek közt általános volt a megrémülés
és sajnálkozás. A szép nő — mint mondják —
reményteljes állapotban volt.

— Az unitáriusok zsinatja, augusztus
23-án kezdődik meg Székely-Keresztúron. A zsi-
nat egyesszemind a hitalapítás háromszázados em-
lékünnepeivel van egybekötve, s remélhetőleg több
angol és amerikai unitárius megjelenése fogja azt
élénkíteni. Udvarhely megye, hol az erdélyi unitá-
riusok zöme (30,000) mindent elkövet, hogy a
lelkismeret és hitszabadság e nagy emlék-ünne-
pét megülje. A keresztúri templom egy áthajóval
megnagyítottatott, nagy nyári terem épült a gym-
nasium udvarán. Hogy szellemi hatása is emeltes-
sék, az egyháztanács pálya-díjat tűzött ki a
nagy szellemű hitvertann Dávid Ferencz életleírására;
a pályaművet Jakab Elek mar el is készítette, s
az irodalmunk bizonyára egyik jelesebb alkotására
leend. E zsinaton megalakítják a Dávid Ferencz-
alapot, melyre püspököknek Ferencz József 9000
frtot gyűjtött, melynek miként értékesítése felett
a zsinat határozand. A főpap fogadása is hozzá
múlt leend, kocsi-csoport s banderium fogadja a
béjasfalvi állomásnál.

— Az első emlék Wenkheim Béla bá-
rónak. A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi mi-
nisterium, a „Vadász és Versenylap” szerint, br.
Wenkheim Béla elhunyna alkalmából a következő
rendeletet intézte a kisbéri m. kir. álladalmi mé-
nes-parancsnoksághoz: „Bár Wenkheim Béla ha-
lálát kesergő az ország, mely benne a trón és ha-
za egyik leghívebb, legbiztosabb támaszát vesztet-
te. A hazai közügyeknek alig van oly tere, me-
lyeken a boldogult bokros érdemeket ne szerzett
volna, s melyen elhunyna nehezen pótolható héza-
got ne hagyott volna. Az országos lötenysztés
ügyének azonban első bajnoka volt ő, s különö-
sen a magyarországi telivér-tenyésztés felvirágoz-
tatása első sorban az ő műve. Múlt tehát, hogy
Kisbér, mint a hazai telivér-tenyésztés törzshelye
örök időre megővje emlékét azon kegyelettel, mely
a halálnak legszebb virága. — Ezen kegyeletnek
külső kifejezést is adni óhajtván, ezennel elren-
delem, hogy a kisbéri parkban levő s egy még a
mult századból származó pavillonnal koronázott
halom, egész környezetével, eddig „hegyi paddok”-
kal s a körülötte elterülő telivér-keretekkel együtt
ezenlül hivatalosan „Wenkheim halma” elnevezés
alatt szerepeljen, épen úgy, a mint szintén múltó
kegyelet „Ritterdorff” elnevezés alatt megővta
Kisbér első alapítójának emlékét. Megbizom te-
hát a parancsnokságot, hogy e halom tetejére
„Wenkheim halma” felirattal egyszerű, de izlé-
ses és rendeltetéséhez méltó emléktáblát állítsa-
son. A miniszter megbízásából: Kozma s. k. mi-
nisteri tanácsos.

— Nagy szerencsétlenség történt teg-
napelőlt d. u. 5 órakor a fővárosban a kecske-
méti utca 4. sz. a házban. Az eset a következő:

Anhaupel György (az említett házban korcsmá-
ros) szerdán reggel elutazott hazulról Budaörsre
bort vásárolni. Másnap d. u. 4 óra körül megérke-
zett borral megrakott kocsiával s rövid pihenés
után hozzá fogott a munkához. Leereszteti kezd-
te a borral telt 10 akós hordókat a ház udvárá-
ban levő pinceszobába. A pinche ajtajánál a leeresz-
tő kötetlet egy hár s még egy felfogadott mun-
kásember fogta. A lépcsőn pedig Anhaupel és
a budaörsi fuvaros Vendler Jakab, ki a bort be-
szállította, a hordót leeresztés közben — mint ez
szokás — fékezgették. A harmadik lépcsőn a pin-
che ajtajában álló hordár s napzárados kezében a
vastag kötél ketté szakadt, a hordó kiskam-
lott, villámgyorsasággal lehömpölygött s magá-
val rántotta a lent álló. Anhaupel és Vendler.
— Nem maradt idő — vagy talán a szeren-
csétlenek az ijedségtől annyira megrémültek,
hogy nem tudtak időt nyerni a menekülésre;
— a hordó lefölte lábáról egy a korcsmárost,
mint a fuvarost. — Ezek háttal estek a földre,
s így történt, hogy az egész test hosszán kereszt-
ül futott a hordó, s szétszúzta Anhaupel és
Vendler lábát és mellkasát. Megdöb-
bentő s borzasztó látvány volt a két — azt lehet
mondani — óriás erejű embert verőben fet-
engve látni. Az egyik — a fuvaros — minden
halálközdelem nélkül rögtön meghalt. Anhaupel
azonban nem oly könnyen adta ki lelkét; a
szerencsétlen csaknem egy fél óráig küzdött iszo-
nyatos fájdalmak között a halállal, míg végre
az bekövetkezett. Megható jelenet volt a szegény
visszamaradt özvegy s árva rimázkodásai. —
Anhaupelné, a mídon férjét irtózatot állapotában
meglátta, ájulva rogyott össze, s csak orvosi se-
gély mellett lehetett őt nagy nehezen eszméltre
hozni. Anhaupel legboldogabb viszonyban élt ne-
jével s jó humoráért mindenki szerette. Őt gyer-
meke van. Vendler is nős és négy gyermek aty-
ja. A két holttestet egyelőre a Rókusba szállí-
tották.

— Fehér négerék csakugyan léteznek. Ser-
pa-Pinto portugáli utazó csakugyan látta őket s
így megerősíti a régi meséket. Az érdekes törzs
Kasseguernek nevezi magát, Kusi és Kubango
folyók közt lakik. Ezen emberek arczsine fehé-
rebb, mint a kaukasusiaké, hajuk ellenben rövid
és gyapjas, mint a négerké s végül számuk kissé
részsutosan áll, mint a mongoloknál. Igen erős em-
berek, nomád életet élnek s 4—5 családból álló
csoportokban bolyonganak.

— A bécsi mérgezési eset. A likört,
melyből a szerencsétlen Hensl Leopoldina ivott,
dr. Ludwig tanár már vegytani vizsgálat alá ve-
te. A vizsgálat eredménye még nem ismeretes.
Mindazonáltal már most constatlva van, hogy a
folyadék nagymennyiségű mérget tartalmazott, mit
a következő eset bizonyít. A boncolásnál jelenle-
vő dr. Haschek törvényszéki orvos bemártotta nj-
ja hegyét a folyadékba, melyet a hullában talá-
landó mérregező való összehasonlítás miatt hozott
oda. Ujjahegyével azután gyengén érintette nyel-
vét. Három órával később az orvosenál oly tünetek
léptek föl, melyek a kéksav általi mérgezést két-
ségtelemnő tették: toroka kiszáradt, eszmélete el-
hagyta, szíve erősen dobogott. Sietett a törvény-
székkal szemközti levő kávéházba, ivott egy feke-
tét, de ez mitem használt; nagyon rossz lett,
haza kellett szállítani, hol óráig fektüdt eszmélet-
lenül. Most már tökéletesen fölépült. Ez az eset
is bizonyítja, hogy a folyadék mily jelentékeny
mennyiségű mérget tartalmazott.

— Egy magyar iparos kitüntetése Lon-
donban. A nem rég megnyitott londoni ipar-ki-
állítás, 1700 kiállító iparos között egy Golonya
Jenő nevű magyar, faragványokért ezüst éremmel
lett kitüntetve. E derék földink néhány éve egy
budapesti cipész üzletben volt alkalmazva, s így
meglehetősen távol állott a műipar azon ágától,
melyben most a távol külföldön számos verseny-
társ fölött diadalt aratott. Golonya a legutóbbi
kiállítás alatt Párisban tartózkodott és itt tanulta
a lombfűrésszel való bántást, és a műfaragást fába,
elefántcsontba, érezbe. Alig egy éve Londonba
költözött és ott boltot nyitott. Faragványai,
melyek a kiállítás legszebb tárgyai közé tartoznak,
igen jó izlett, hogy gyakorlatosságot és szorgalmat
árulnak el, de főként a rajz tisztaságát és a díszletek
szigorú kiviteletét tűnnek ki. Csak egy-két, magá-
ban véve nem jelentékeny hiány emlékeztet rá, hogy a
kiállító sok a kezdet nehezségeivel küzd, a ki-
nek még meg kell dolgoznia, hogy a művész czi-
met kiérdemelje. Beaconsfield lord az érmet át-
adva, így szólott hozzá: „Szerfelett örvendek rajta,
hogy egy magyar is részt vett itt a kiállításon
és kitüntetését vívott ki magának. Reménylen, hogy
a jövő londoni kiállításban is találkozzunk majd
önnel és műveivel.” Golonya — mint a P. Lloyd-
nak írják — közelebb néhány faragott képerketet
fog küldeni ajándékba a budapesti iparmúzeum-
nak és bejelentette részvételét a sidney nagy vi-
lági kiállításra.

— Egy orosz lángész regénye. Mint
a „Ruszkija Vjedomosti” írja, m. hó 25-én halt
meg Moszkvában R. genialis orosz festő, kinek
szomorú életét a nevezett lap a következő vázlat-
ban beszéli el: R. a hatvanas években Rómában
élt, hol kitűntetést és szerencse kör-
nyezte. Szerencsétlenségére a művész egy bájos s
gazdag olasz hölgybe szeretett, a kit a művészól
nemcsak földiei, hanem az olaszok is irigyeltek.
Egy napon, a mint R. egy olaszszal a vendéglő-

ben üldögélt, beszélgetés közben a művész meny-
asszonyára térték, kit az olasz könnyelműnek s
kaczérnak nevezett. Természetesen, hogy ebből
vita, sőt végzetes tettelegesség is származott, a
mennyeiben az orosz pohárát oly erővel vágta az
olasz fejéhez, hogy az rögtön szörnyen halt. A tör-
vényszék a művészt kötéltálati halálra ítélte, a mit
azonban a pápa hat évi börtönre változtatott, s
R. a bűntétést a pápai államban ki is állta. Mí-
dön a szegény festő a börtönből kiszabadult, tes-
tőleg, lelkiileg egészen tönkre volt téve. Megélhe-
tési módja, de még egy becsületes ruhája sem
volt. Honfiai adtak ugyan rá sokszor öltönyt, de
ő azt mindannyiszor eladta, s a pénzt más kor-
helyek társaságában aljas pálinkamérő lebujsokban
elverte. A Rómában élő oroszok többször gyűjtést
is rendeztek számára, hogy az összegezen születési
helyére, Moszkvába térjen vissza. De R. e pénzt
mindannyiszor a lebujsok gyönyöreire áldozta föl.
Végre is a legnagyobb szükségben fölkerekedett a
szerencsétlen művész s gyalog ment. Néhány
hétet ezelőtt érkezett Moszkvába rongyosan, pisz-
kosan, roppant daganatokkal a lábán. De Moszk-
vában is ugyanazon életet élte, mint Rómában,
míg végre m. hó 25-én az egykor híres R. orosz
festőt egy moszkvai lebujs asztala alatt halva
találták.

— Az új török miniszterelnök, Aarifi
pasa, ki 1875. deczembertől kezdve 1876. évi ju-
niusig török nagykövet volt a bécsi udvarnál, is-
merője s tisztelője a német nyelvnek s irodalom-
nak. Bécsi tartózkodása alatt, írja a „N. freie
Presse,” a német lapokat tolmács segítségével nélkül
olvasta s magán könyvtárában valamennyi német
klasszikust föl lehetett találni. Aarifi pasa hivatás-
bó tudományos ember. Lefordította Michaud „A
keresztes hadjáratok története” című művét török
nyelvre, mely Konstantinápolyban „Tarich Elissa-
liheh” czim alatt jelent meg, s mely a török tu-
dományos világban nagy feltűnést idézett elő. Egyik
különös szenvedélye az új miniszterelnöknek, hogy
nagyon szereti az édességeket, dolgozó asztala tele
van rakva befőtt gyümölcsökkel, czukrokkal, bon-
bonokkal. Mikor 1876. május 30-án délen 2 óra-
kor sürgőnyt kapott, hogy urát s fejedelmét Ab-
dul-Azist detronizálták, első teendője volt egy
üveg kajszinbarack beföttet fenéig kiüríteni.

A „KELET” magán távirata

Feladott Budapestén aug. 2. 1 ó. 20 p. reggel.

Érkezett Kolozsvárra aug. 2. ó. — p. reggel.

A várni és tirnóval kormány-
zóságokban ostrom-állapot lett ki-
hirdetve. |

Távírti tudósítás a budapesti ártórszde hivatalos árjegyzé- teiről július 31.

Gahona		Faj	Ára 100 klg			
			től	ig		
			frt	kr	frt	k
Buza	bánsági	10	10	60		
	tiszavidéki	10	40	11	—	
	pestvidéki	9	90	10	35	
	fehértó- bácskai	10	15	10	65	
Rozs	magyar	6	75	7	—	
Árpa	takarmány	5	—	5	25	
	maláta	5	75	5	80	
Zab	magyar	5	45	5	65	
Tengeri	bánsági	5	30	5	35	
	másnemű	5	20	5	25	
Repeze	káposzta	11	8/16	12	—	
	bánsági	10	7/16	11	1/8	
Köles	magyar	5	—	5	21	
szokvány (Uszance)	buza	tavasza	11	80	11	90
	"	Szept.—Oktre	11	—	11	05
	tavasza	szállítandó	—	—	—	—
	roz.	Májusra—jujira	12	—	12	—
	repeze	káposzta Aug. Szept. szál.	12	—	12	1/8
zesz (ny.)	bánsági Jul. Aug. szállít.	11	—	11	1/8	
	100 liter százalékként.	28	1/2	29	—	

!Csaknem ingyen!

A nem rég megkötött nagy angol britannia-ékszert-gyár csődgondnokságától utasítást kaptunk, hogy a raktárunkban lévő összes britannia-ékszert árúkat, a szállítási és a munkadíj 1/2 részének csakoly megtérítése mellett adjuk el.

Csak 6 fnt 75 kr. beküldése, vagy utánvétele mellett, mint a szállítási díjaknak Londonból Bécsbe és a munkadíjnak csakoly megtérítése, mindenki a következő ékszereket kapja a valódi érték negyed részéért, tehát **csaknem ingyen**, a m. e. darab kitűnő jó **asztali készit**, britannia-ékszert nyéllel, valódi angol acél pengével.
6 darab legfinomabb **villát**, britannia-ékszert egy darabban.
6 darab nehéz britannia-ékszert **évkönyvet**
6 darab britannia-ékszert **kávéskannal**, legjobb minőségű.
1 darab tőmör britannia-ékszert **t. jemerő**.
1 darab nehéz britannia-ékszert **levesmerő**.
6 darab britannia-ékszert **puhlót**.
6 darab angol **Victoria-tálcát**, finomul samáncozva.
2 darab határos britannia-ékszert **gyertyatartót**.

40 darab. Minden 40 darab tárgy legfinomabb britannia-ékszertből készült, mely egyetlen a világon létező fém, mely örökké fehér marad s a valódi ékszertől még 20 évi használat után sem lehet megkülönböztetni. **A miert kezesseget vállalunk.**

Csim és a cs. k. osztrák-magyar tartományok egyedüli megrendelési helye:
General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:
BLAU és KANN, Bécs, I. Elisabeth-Strasse 6. sz. (280) (1-12)

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászon-raktára
KOLOZSVÁRT.
(bel-középutca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagy kereskedők és gyárosokkal egyenes összeköttetésben fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek **kezesseg mellett**, legutányabb áron valódi árúkkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 fnt 50 krtól.

Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 70 krtól, 2 fnt 60-ig.

Színes és fehér gyabjű alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 fntig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindenemű szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 fnt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kizelők 4 réti legjobb chiffon szövetből rája 40 kr.

Férfi színes-azél selyem, — len és pamut **zsebkendők** szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 7 fntig.

Valódi len fehér-zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 fnt 50 krtól 7 fntig. (387-8) (82-*)

Női-ingek len és pamut vászonból, sima himzet vagy redős, 1 fntól, 5 fntig.

Női háló reklík, 1 fntól, 5 fntig, főkötők len és chiffon vászonból 40 krtól 80-ig.

Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól, 7 fntig.

Női piquet reklík, nadrágok és szoknyák, 1 fnt 50 krtól 5 fntig.

Rüggöny nczek gyapjú és pamut **takarók, paplanok, madráczok** mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű **esernyők**, 1 fnt 40-től 15 fntig.

Fehér és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 fnt 50-ig.

Legújabb **nyakikendők, posztó, szarvasbőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat**, legutányabb áron.

Fehér és színes-asztalnemű, mindenféle len és pamut **vászon szín-tartó creton, oxford és madepolan, színes íngszövetek**

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krtól, 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan **fehér íngszövetek** 80, 155 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krtól.

simá, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 fntig.

Len és chiffon himzett **stráfok és betétek**, köts, varró, himző-pamutok és ezernák, ujjon szűlőiték részére főkötők, téklík és takarók sat.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy ragán szükségre kívánt feltérneműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak búség, váll- és ujjahossza papí szízen pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget vissza szolgálok, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

Sárga Kristóf.

Borszéki fürdő hirdetés.

"BORSZÉK" Erdély, Csíkmegyében híres fürdő—vasna, földes, égvényes, szénssavval telített savanyu vizeivel, **146. fürdő- és éghajlati gyógymódu**l egyaránt ajánlatik; nevezetesen a gyomor, béicsatorna, légzőszervek, vészegezéség, görvély, ángolkór, a huyg és nemzőszervek több bajaiban, a csúz- és köszvényben, a máj- és lép vérhűségében, s az idegrendszer többféle bajaiban; van több szénsavval telített hideg tükör fürdője, zuhany és meleg fürdői.

A borszéki savanyuvíz gyógyviz

és mint áditó igen kellemes ital, magára ugymint borral élvezetes, rég ismeretes, s belőle évenként mintegy 3 millió liter hozottat eddig forgalomba.

(204) (5-6)

A fürdő évad **juniusban kezdődik és tart september 15-ig**, gondoskodva van szakértő fürdő orvos, kitűnő zene, jól berendezett vendéglők és a közbiztonságról, van helyi gyógyszer-tára, posta- és távirai közlekedése, olvasó, teke- és zongora terem és számos sétaut.

Részletesebb értesítések, vagy megrendelések az alattirt igazgatóság útján Borszéken minden időben eszközölhetők.

A fürdő és üzletigazgatósága.

A borszéki ásványvíz árjegyzéke.

Raktárak helyei	A raktáros neve	1 kupás		1 literes		1/2 liter	
		50-es	25-es	50-es	30-as	48-as	
Borszéken	a gyárnál	6 50	3 35	6 —	3 80	5 25	
Arad	Bisztriczki Józ.	—	—	10 50	6 50	4 25	
Brassó	Gmeiner Gyula	8 75	4 65	8 —	5 15	6 25	
Versecz	Fuchs János	—	—	10 50	6 80	7 95	
Budapest	Láposy Fer.	—	—	11 50	7 —	7 50	
Debreczen	Geréby Fülöp	—	—	10 80	6 90	7 30	
Nagyvárad	Janky Antal	—	—	11 —	6 50	7 25	
Miskolc	Mahr Károly	—	—	11 50	7 50	7 80	
Szeged	J. B. Misselbacher	—	—	8 35	5 33	6 75	
Temesvár	Propst Adolt	—	—	10 70	6 80	7 40	
Soborsin	Blau Mór és fia	—	—	9 50	6 25	7 —	
Szeged	Toth Péter	maga tart raktárt.					
A lúdk nehézsége (suly)		k i l o g r a m m					
		112	58	80	52	43	

A borszéki üzletigazgatósága.

Megjelent és Kolozsvárt csakis

Stein János

zeneműkereskedésében kapható:

A KIS HERCZEG. Operette Lecocq-tól.

Teljes zongorakivonat. Ára 4 fnt 80 kr.

A KIS HERCZEG. Operette Lecocq-tól.

Teljes zongora-kivonat francia és német szöveggel. Ára 7 fnt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Potpourri zongorára

Rummeltől. Két füzet. Egy-egy füzet ára 1 fnt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Ábránd zongorára

Rummeltől, ára 1 fnt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Ábránd zongorára

Hess-től, ára 1 fnt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Ábránd zongorára

Moniot-tól, ára 1 fnt.

A KIS HERCZEG. Francia-négyes zongorára

Arban-tól, ára 1 fnt.

A KIS HERCZEG. Keringő zongorára

Métra-tól, ára 1 fnt 20 kr.

A KIS HERCZEG. Polka zongorára

Roques-től, ára 1 fnt.

A KIS HERCZEG. Polka — Mazurka

zongorára Hubans-tól. Ára 1 fnt.

NINICHE. Potpourri Cramertől.

Zogorára, ára 90 kr.

NINICHE. Keringő. Szerző Hubans.

Zongorára, ára 90 kr.

NINICHE. Polka Fahrbaechtől.

Zongorára, ára 50 kr.

NINICHE. Polka Kraltól. Zongorára

ára 60 krajczár.

A legújabb zeneművek [azonnal kaphatók Kolozsvárt

Stein János

zeneműkereskedésében

Zenemű-jegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek!

Kapható Kolozsvárt

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében
1 forintért.

Gyöpre Magyar!
Válogatott java, korles-adamák és dalok
Vasallóval és ésszhangy
Zuhaj Maroz
Kiad. Korles

Elejébe csordit

Nem Mókány Berz.

Upre no, éldes hazám!

Itt az gyűjtemény — ahun éred, ott az java- és ovasz belülle magadba annyit, hogy új erő dagassza a mellyedet meg az mócsingjaidat.

Kapható Kolozsvárt

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében
1 forintért.

Vidékre 1 fnt 10 kr. beküldése mellett bérmentesen.

Megjelent és Kolozsvárt

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében kapható:

A VERESHAJU. Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Irta Lukácsy Sándor ára 50 kr.

KOKÓ. Énekes bőhozat 5 felvonásban. Irta Clairville, Grangé és Delacour ára 50 kr.

LAKÁS és BUTORZAT a XVI. és XVII. században. Irta báró Radvánszky Béla ára 40 kr.

AZ UJ ERŐTÖRVÉNY ára 50 kr.

KÖLTEMÉNYEK. Irta Csáktornyai Lajos áral 11 50.

A TISZA SZABÁLYOZÁS és a SZEGEDI VÁLSÁG. Irta Herich Károly, miniszteri tanácsos, ára 75 kr.

Egy teljes Petőfi 2 frtért!

Kapható Kolozsvárt csakis

Stein János könyv- és zeneműkereskedésében

2 fnt 10 kr. postautalványnyal való beküldésnél bérmentve.

NAGY JOZSEF arany- ezüstműves és ékszerárús Kolozsvárt,

tőter br. József-ház 9. szám.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinnal kiállított bécsi és külföldi

arany- ezüst ékszerárúinak dús raktárát

és kihazasítási arany- ezüst és ékszerárúit legutányosabb áron; elvállal minden e szakmába vágó megrendeléseket; kijavításokat gyorsan és pontosan jutányos ártért teljesít, egy ódon arany- ezüst tárgyakat megvesz, vagy ujjakkal becsérél.

(Óvásul.) Raktáromban minden egyes tárgy valódisága a m. kir. bélyeggel van hitelesítve.

(402-33) (30-30)

(281) (1-3)

Egy jó karban levő **zongora** jutányos áron **eladó**, vagy használat végett **bérbe kiadó**. Értekezni bel-király-utczában 33. szám alatt Dr. **Boytha** urnál.

(281)

(1-3)

Haszonbéri hirdetés.

Az unitárius vallásközönségnek közvetlen vasuti állomás mellett, Vizakna szomszédságában és Nagy-Szeben közelében lévő **Ladamosi birtoka**, udvari lakházakkal, mindenféle gazdasági épületekkel, 9 havi egész és a községgel közös 3 havi italmérési joggal, a telekjegyzőkönyv szerént 517 hold 169 □ öl szántó, 9 hold 600 □ öl kert, 149 hold 1034 □ öl rét, 2 hold 200 □ öl szőlő, 107 hold 412 □ öl legelő, a jövő **1880-ik évi április 1-ső napjától kezdve** 3, 6, esetleg több évre is, a többet ígérőnek kellő biztosíték mellett, haszonbérbe adandó.

A feltételek megtekinthetők Kolozsvárt, az unitárius vallásközönség pénztárnoka **Filep István**, és Nagy-Szebenben ügyvéd **Kis Károly** uraknál.

Irott ajánlatok, melyekben a feltételek elfogadása kifejezendő, **f. é. szeptember 16-ig** **Filep István** urhoz (Kolozsvárt óvár, toronyutca 5 sz.) küldendők. (262) (3-3)

Umrath és Társa Prágában,

mezőgazdasági gépgyárosok

ajánlják, a szilárd kivitel, könnyű járás, nagy munkaképesség és tiszta cséplésről legelőnyösebben ismert különlegességeiket

(148) (24-24)

kézi és járgány-cséplőgépekben

1-től 8 16- vagy ökörérőig, álló és hordozható alakban.

Továbbá készitünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű

tisztító rostákat, kukorica-morzsolókat és szecsavágókat.

Árúkkal ellátott árjegyzékek postán küldve díjmentesen szolgálnak.